

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG

Commission de l'Énergie, de l'Environne-
ment et du Climat

Commissie voor Energie, Leefmilieu en Kli-
maat

Mardi
13-06-2023
Matin

Dinsdag
13-06-2023
Voormiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
Les Engagés	Les Engagés
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Question de Kurt Ravyts à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les plateformes gazières et pétrolières non démantelées et inutilisées en mer du Nord" (55036806C)

Orateurs: **Kurt Ravyts, Vincent Van Quickenborne**, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord

Question de Kurt Ravyts à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La future politique en matière de démantèlement de parcs éoliens offshore" (55037207C)

Orateurs: **Kurt Ravyts, Vincent Van Quickenborne**, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord

INHOUD

Vraag van Kurt Ravyts aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De niet-ontmantelde en niet-gebruikte gas- en olieplatformen in de Noordzee" (55036806C)

Sprekers: **Kurt Ravyts, Vincent Van Quickenborne**, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee

Vraag van Kurt Ravyts aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het toekomstige beleid m.b.t. de ontmanteling van offshore windparken" (55037207C)

Sprekers: **Kurt Ravyts, Vincent Van Quickenborne**, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee

Commission de l'Énergie, de
l'Environnement et du ClimatCommissie voor Energie, Leefmilieu
en Klimaat

du

van

MARDI 13 JUIN 2023

DINSdag 13 JUNI 2023

Matin

Voormiddag

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 00 et présidée par M. Daniel Senesael.
De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.00 uur en voorgezeten door de heer Daniel Senesael.

01 Vraag van Kurt Ravyts aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De niet-ontmantelde en niet-gebruikte gas- en olieplatformen in de Noordzee" (55036806C)

01 Question de Kurt Ravyts à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les plateformes gazières et pétrolières non démantelées et inutilisées en mer du Nord" (55036806C)

01.01 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, ik heb hierover al eens een vraag gesteld aan uw voorganger, de heer De Backer. Uit het nieuwe internationale onderzoek The North Sea Investigations blijkt dat zich in de Noordzee bijna 23.000 niet meer gebruikte boorputten, ruim 8.500 kilometer aan niet meer gebruikte pijpleidingen en 62 niet langer operationele gas- en olieplatformen bevinden. Het is internationaal verplicht om ongebruikte platforms in de Noordzee volledig te ontmantelen, maar de eigenaars verkrijgen via de lidstaten vaak afwijkingen op het OSPAR-verdrag. Vooral in de territoriale wateren van het Verenigd Koninkrijk is de problematiek vrij groot. U stelde dat die problematiek ook mogelijk effecten heeft op het mariene milieu in de Belgische territoriale wateren. De onderstellen van dergelijke installaties vormen door hun combinatie van beton, metaal, plastic en andere stoffen nogal wat potentiële risico's.

Klopt het dat men vooral werkt met zogenaamde *comparative assessments* voor de vaak slechts gedeeltelijke ontmanteling vervat in artikel 3 van het OSPAR-besluit, waarbij dan andere landen moeten worden geconsulteerd? Klopt het dat er geen rechtsmiddelen bestaan om een volledige afbraak af te dwingen?

Kunt u meer toelichting geven bij de actieradius van het VLIZ en het KBIN sinds uw aantreden op dat terrein? Toetsen zij bijvoorbeeld inhoudelijk de milieu-impact van de gevraagde afwijkingen af? Kunt u een kwantitatief en kwalitatief inhoudelijk overzicht geven van de input ter zake van die instellingen?

Tot slot, welke initiatieven heeft België nog genomen in het licht van de bezorgdheid rond de langetermijnpact van de slechts gedeeltelijke ontmantelingen? Welke bijeenkomsten rond het OSPAR-verdrag zijn er tussen 2020 en 2023 nog geweest en welke standpunten met betrekking tot de problematiek werden daar door de Belgische vertegenwoordiging ingenomen? Welke Belgische initiatieven worden ter zake nog gepland?

01.02 Minister Vincent Van Quickenborne: Collega, het OSPAR-be-

01.01 Kurt Ravyts (VB): Il ressort d'une nouvelle enquête internationale que la mer du Nord contient près de 23 000 puits inutilisés, plus de 8 500 kilomètres de pipelines hors d'usage et 62 plateformes gazières et pétrolières qui ne sont plus opérationnelles. Conformément à la convention OSPAR, les plateformes inutilisées doivent être complètement démantelées, mais des dérogations sont souvent accordées. Le problème est relativement important dans les eaux territoriales du Royaume-Uni, ce qui n'est pas non plus sans risque pour notre environnement marin.

Est-il exact qu'il n'existe aucun moyen juridique d'imposer un démantèlement complet? Quels éléments quantitatifs et qualitatifs le Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) et l'Institut royal des Sciences naturelles (IRSNB) ont-ils apportés depuis votre entrée en fonction? Quelles positions notre pays a-t-il adoptées, ces dernières années, lors des réunions de la Commission OSPAR et quelles initiatives sont encore prévues?

01.02 Vincent Van Quickenborne, ministre: L'article 3 de la

sluit, dat sinds 1998 van kracht is, legt de regels vast voor de verwijdering van afgedankte installaties van in onbruik geraakte olie- en gasplatformen.

Artikel 2 van het besluit stelt een verbod in die infrastructuur te dumpen of geheel of gedeeltelijk ter plaatse te laten staan.

Artikel 3 van het besluit geeft het land waar de installatie staat, echter de mogelijkheid een ontheffing te verlenen. Om een beroep te kunnen doen op het artikel 3 moet een voorafgaande evaluatie worden gemaakt van de verschillende opties. Dat noemt men de vergelijkende evaluatie of het *comparative assessment*, opgenomen in annex 2 van het besluit. Die evaluatie is binnen de huidige regelgeving echter vooringenomen, *biased*, en leidt bijna automatisch tot de conclusie dat de ontheffing van de ontmantelingsplicht de beste oplossing is. Die vaststelling is ook de motivatie voor het bezwaar dat een aantal landen, waaronder België, telkens tegen een geplande ontheffing aantekent.

De consultatieprocedure die moet worden opgestart door het land waar de installatie staat, wordt voorgeschreven in artikel 4 en is uitgewerkt in annex 3. In die procedure wordt het verzet besproken en worden argumenten uitgewisseld.

Voor de analyse van de voorgelegde ontheffingsdossiers en de wetenschappelijke onderbouwing ervan heeft ons land in het verleden vooral samengewerkt met partnerlanden als Duitsland, Nederland, Spanje, Frankrijk, Zweden en met de Europese Commissie.

Ik kan u meedelen dat noch het KBIN, noch het VLIZ op het moment beschikt over uitvoerige analyses van *used cases*. Het KBIN neemt wel gericht deel aan het OSPAR Offshore Industry Committee.

Op het einde van de procedure blijft de beslissing tot ontheffing steeds in handen van het land waar de installatie staat. Tegen die beslissing staan in het verdrag geen rechtsmiddelen open. Bovendien heeft de Brexit ervoor gezorgd dat er niet langer uit het EU-instrumentarium kan worden geput om een dergelijke beslissing, die een negatieve impact heeft op het milieu, aan te vechten. Dat wil echter niet zeggen dat ons land geen initiatieven meer neemt, zal nemen of genomen heeft, intendeel.

Tijdens de onderhandelingen over de OSPAR-strategie 2020-2030 heeft ons land zich voluit geschaard achter de goedkeuring van de operationele doelstellingen, die erop gericht zijn het OSPAR-besluit, waarnaar ik net verwees, te herzien en te amenderen, om op die manier het aantal ontheffingen te verminderen. Bovendien heeft het ook de beslissing gesteund om de operationele doelstellingen en de ontmantelings-technologie te promoten en nader te ontwikkelen. Ook dat moet verder bijdragen aan de vermindering van het aantal ontheffingen. Voorts neemt ons land ook actief deel aan werkgroepen die de operationele doelstellingen moeten uitvoeren en aan de vergaderingen die met uitvoering van het besluit concrete ontheffingsgevallen bespreken.

Tot slot heeft ons land tijdens de meest recente ontmoeting van de OSPAR-coördinatiegroep en delegatiegroep erop gewezen dat de discussie zich alsmaar meer in de publieke sfeer zal afspelen en heeft het erop aangedrongen om werk te maken van het uitwerken van de operationele doelstellingen.

Tegelijkertijd pleit ons land, net zoals Duitsland bijvoorbeeld, voor een

Convention OSPAR permet au pays dans lequel l'installation inutilisée est située d'accorder une dispense de démantèlement obligatoire. Cependant, l'évaluation comparative préalable mène quasi automatiquement à la conclusion que la dispense est la meilleure solution. Il est possible de former opposition à cette décision et la Belgique le fait systématiquement. L'opposition est examinée dans le cadre de la procédure de consultation, qui doit être initiée par le pays dans lequel l'installation est située. Pour ce qui est de l'analyse des dossiers de dispense et des fondements scientifiques, notre pays collabore avec plusieurs pays partenaires ainsi qu'avec la Commission européenne. La décision finale appartient au pays dans lequel l'installation est située. Depuis le Brexit, les instruments de l'UE ne peuvent plus être utilisés pour contester ces décisions néfastes pour l'environnement.

L'IRSNB et le VLIZ ne disposent pas d'analyses approfondies.

Lors des négociations relatives à la stratégie OSPAR 2020-2030, notre pays a soutenu entièrement l'approbation des objectifs opérationnels, qui visent à amender la décision OSPAR et à réduire le nombre de dispenses. Dans le même temps, notre pays, tout comme l'Allemagne, plaide en faveur d'un moratoire sur les décisions de dispense tant que la nouvelle procédure plus stricte concernant ces décisions de dispense n'est pas approuvée. Cette proposition sera examinée plus en détails lors de la réunion de la commission OSPAR, fin juin 2023.

moratorium op ontheffingsbeslissingen, zolang de nieuwe verstrengde procedure rond ontheffingsbeslissingen niet is goedgekeurd. Het voorstel wordt nader besproken tijdens de OSPAR-commissievergadering, die eind juni 2023 zal plaatsvinden in Oslo.

01.03 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het is inderdaad nodig dat het OSPAR-besluit wordt geamendeerd. Ik ben uiteraard tevreden dat ons land in het overleg daarop de nadruk legt en aan die bezorgdheid uiting blijft geven.

Een moratorium op ontheffingsbeslissingen lijkt mij ook aangewezen. Wij volgen de zaak op, aangezien er eind juni 2023 een nieuw overleg wordt georganiseerd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van Kurt Ravyts aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het toekomstige beleid m.b.t. de ontmanteling van offshore windparken" (55037207C)

02 Question de Kurt Ravyts à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La future politique en matière de démantèlement de parcs éoliens offshore" (55037207C)

02.01 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de dienst Marien Milieu heeft een participatief traject opgezet tussen 18 oktober 2022 en 15 mei 2023 over insteken voor het toekomstig beleid met betrekking tot de ontmanteling van offshorewindparken.

Enerzijds volgen nieuwe technologieën rond ontmanteling zich razendsnel op en anderzijds ontstaan nieuwe inzichten rond de interactie tussen windparken en biodiversiteit. In dat participatieve proces, dat bestond uit meerdere vergaderingen, heeft een meerderheid van de deelnemers aan de visievorming gesteld dat een volledige verwijdering van alle door de mens ingebrachte structuren het best voorop kan staan.

De windparkuitbaters bekijken dat natuurlijk enigszins anders. Zij moeten immers de ontmanteling uitvoeren en financieren. Ze vragen zich af of het ingenieurtechnisch wel haalbaar en betaalbaar zal zijn om een zogenaamde *monopile* volledig te verwijderen. Ook het verwijderen van de erosiebescherming, zelfs al is het om bij repowering opnieuw te gebruiken voor hetzelfde doel, is blijkbaar een kostelijke en tijdrovende activiteit. Verder onderzoek en overleg blijken dus nog steeds nodig met betrekking tot de voor- en nadelen van de verschillende ontmantelingsscenario's.

Mijnheer de minister, welke input wordt door u, als beleidsuitvoerder en als beleidsmaker, meegenomen uit dit participatieve traject en zal dus worden geïntegreerd in het toekomstige beleid?

Welke initiatieven rond het ontmantelingsdossier met betrekking tot offshore zullen in deze legislatuur nog worden ondernomen?

02.02 Minister Vincent Van Quickenborne: De focus van het traject rond de visievorming voor ontmanteling lag op de huidige oostelijke energiezone, waarvoor de eerste ontmantelingen in het licht van de huidige concessieovereenkomsten voorzien zijn in 2034. We hebben dus nog meer dan tien jaar. We zijn er desalniettemin nu al mee bezig. We zijn dus vooruitziend. De dynamische zandige substraten in deze

01.03 Kurt Ravyts (VB): Je suis d'accord avec les positions adoptées par notre pays.

02.01 Kurt Ravyts (VB): Le service Milieu marin a mis en place un trajet participatif concernant le futur démantèlement des parcs éoliens offshore.

Quels éléments de ce trajet le ministre compte-t-il intégrer dans la future politique? Quelles initiatives seront-elles encore prises au cours de cette législature?

02.02 Vincent Van Quickenborne, ministre: Les premiers démantèlements devraient avoir lieu dans la zone d'énergie orientale en 2034. Nous avons toutefois déjà entamé les préparatifs. Les substrats sablonneux de cette zone

zone zijn aangepast aan een hoge dynamiek en een nieuwe biodiversiteit, die zich door het artificiële rifeffect van de installatie op de locatie heeft geseteld, zal zich bij *repowering* snel kunnen herstellen. De combinatie met de risico's op het vlak van veiligheid en negatieve milieueffecten bij het achterblijven van structuren in de zeebodem, alsook de Belgische houding binnen OSPAR, zoals net vermeld, leidt ertoe dat de breedgedragen visie voor de volledige verwijdering van alle door de mens ingebrachte structuren ook best wordt uitgevoerd.

Zoals vaak staan tussen dromen en werkelijkheid echter ook hier nog een aantal praktische problemen in de weg. Zo is op dit moment de technologie om de volledige verwijdering mogelijk te maken nog niet voorhanden. Het is dan ook belangrijk dat we in overleg gaan met de bedrijven die bereid zijn om in die ontmantelingstechnieken te investeren. Ik ben ervan overtuigd dat de innovaties zullen komen, gelet op het potentieel dat deze nieuwe markt met zich meebrengt. Het wordt dus een markt. Tegen 2030 zullen in andere Noordzeelanden meer dan 1.000 windmolens moeten worden ontmanteld, wat zeker het perspectief biedt dat de vooruitgang in innovatieve technologieën een grote sprong zal nemen.

De ontmanteling gaat gepaard met een stevig kostenplaatje. De exploitanten zijn ertoe gehouden een provisie aan te leggen om de kosten voor de ontmanteling te dekken. Ik verwijs naar het initiatief van de FOD Economie om een aanbestedingsprocedure op te starten voor een studie die moet beoordelen of de kosten van ontmanteling gedekt kunnen worden met de bestaande voorziening die wordt aangelegd. Die studie zal alvast belangrijke informatie opleveren waarmee rekening kan worden gehouden als de Prinses Elisabethzone in de markt wordt gezet. Het is niet meer of niet minder dan een toepassing van het principe 'de vervuiler betaalt'.

Aangezien de kostprijzen overal zijn gestegen, moeten we ons ervan vergewissen dat de aangelegde provisie volstaat. Het kan namelijk niet de bedoeling zijn dat extra kosten worden verhaald op de maatschappij. Gelet op deze onzekerheid, is het dan ook niet vreemd dat de windparkuitbaters hierover bezorgd zijn. Ik heb hen echter verzekerd dat we met deze uitdaging samen aan de slag gaan. Mijn diensten zullen dan ook het overleg opstarten met het Belgian Offshore Platform en met de individuele parkuitbaters om in overleg tot oplossingen te komen.

Ik verwijs ook graag naar het project Ready4Decom van POM West-Vlaanderen dat van start is gegaan in april en dat drie jaar zal duren. Het project kadert binnen het nationaal plan voor herstel en veerkracht en het behartigt het ontmantelingsaspect op juridisch-logistiek, verwerkingstechnisch en maatschappelijk vlak, zowel voor onshore als offshore windmolens. Tevens worden groeistrategieën en opportuniteiten voor bedrijven onderzocht. We zullen dit traject van nabij volgen en ondersteunen.

Tot slot zullen we ook rekening houden met de studie van de FOD Economie met betrekking tot de juridische, economische en technische mogelijkheden bij de *repowering* van de oostelijke windzone. Gezien de ontmanteling niet los van *repowering* kan worden gezien, levert deze studie nuttige achtergrondinformatie op over het toekomstperspectief van deze zone waarop de ontmantelingsstrategie dient te worden afgestemd.

peuvent se rétablir rapidement en cas de renouvellement (*repowering*). Il existe une vision largement soutenue en faveur de l'élimination complète de toutes les structures construites par l'homme en cas de démantèlement. Toutefois, la technologie n'a pas encore été développée à cet effet. Nous devons donc nous concerter avec des entreprises désireuses d'investir dans ce domaine. D'ici 2030, plus d'un millier d'éoliennes devront être démantelées dans d'autres pays baignés par la mer du Nord. Je suis convaincu que les progrès en matière de technologies innovantes vont faire un grand bond en avant.

Le démantèlement a un coût élevé. Les exploitants doivent constituer une provision à cet effet. Le SPF Économie a lancé une procédure d'adjudication pour une étude visant à déterminer si cette provision sera suffisante. Cet aspect devra certainement être pris en compte dans le cadre de l'exploitation des futures zones. Nous partons du principe que le pollueur doit payer.

Étant donné l'augmentation générale des coûts, les exploitants de parcs éoliens ont exprimé des inquiétudes à ce sujet. Nous lancerons une concertation avec la Belgian Offshore Platform et avec les exploitants du parc pour élaborer ensemble des solutions.

Le projet Ready4Decom, mis sur pied par la société provinciale de développement POM West-Vlaanderen, concerne les aspects juridique, logistique, social et technique du démantèlement d'éoliennes. Nous soutiendrons cette démarche dont nous assurerons aussi le suivi.

Enfin, nous prendrons également en considération l'étude du SPF Économie sur les possibilités juridiques, économiques et techniques d'un *repowering* de la zone d'éoliennes située à l'est.

02.03 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor dit interessante antwoord, dat natuurlijk voeding is voor nieuwe vragen. De studie van de FOD Economie lijkt mij cruciaal in dit gegeven, vooral in combinatie met het project van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij in mijn provincie, waarmee men net begonnen is.

We hebben nog een decennium om daaraan te werken, met deze en volgende regeringen. Ik ben blij dat deze regering zich van deze problematiek bewust is en dit in handen heeft genomen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 10 h 13.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 10.13 uur.

02.03 Kurt Ravyts (VB): Je me réjouis de constater que le gouvernement est conscient de cette problématique et a pris les choses en main. Nous attendons avec impatience les études du SPF Économie et de la POM West-Vlaanderen.